

POSTANOWIENIE

Dnia 12 stycznia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek

w sprawie radcy prawnego S. N.
po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej
na posiedzeniu w dniu 12 stycznia 2024 r.
zażalenia obwinionego
na zarządzenie Przewodniczącego Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby
Radców Prawnych z dnia 23 maja 2022 r., sygn. akt [...]
w przedmiocie odmowy przyjęcia kasacji od postanowienia Wyższego Sądu
Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych [...] z dnia 1 marca 2022 r.,
sygn. akt [...] zmieniającego postanowienie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego
Okręgowej Izby Radców Prawnych [...] z dnia 19 października 2021 r., sygn. akt
[...], oraz orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców
Prawnych [...] z dnia 16 czerwca 2020 r., sygn. akt [...]
na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

postanowił

utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie

UZASADNIENIE

Rzecznik Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych [...] wnioskiem z
dnia 14 stycznia 2020 r. wniósł do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej
Izby Radców Prawnych [...] o ukaranie radcy prawnego S. N. za przewinienie
dyscyplinarne z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.
U. 2017, poz. 1870 ze zm.) (k. 121-131, t. IIIA)

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych [...] orzeczeniem z dnia 16 czerwca 2020 r., sygn. akt [...], uznał radcę prawnego S. N.

winnym zarzucanych czynów (pkt 1-5), za które wymierzył mu karę łączną pozbawienia prawa wykonywania zawodu (pkt 6) oraz obciążył kosztami postępowania (pkt 7) (k.200-220).

Radca prawny S. N. w dniu 7 marca 2021 r. (data nadania) wniósł wniosek o przywrócenie terminu do złożenia odwołania (k. 244-246, t. IIIB), natomiast w dniu 9 marca 2021 r. - odwołanie od orzeczenia (k.248-262, t. III B).

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych [...] postanowieniem z dnia 7 maja 2021 r., sygn. akt [...], odmówił przywrócenia terminu do złożenia odwołania od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych [...] z dnia 16 czerwca 2020 r., sygn. akt [...] (k. 286-289, t. III B). Zażalenie na postanowienie wniósł w dniu 27 maja 2021 r. radca prawny S. N., skarżąc je w całości (k. 298-346, t. III B).

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych [...] postanowieniem z dnia 19 października 2021 r., [...], zażalenie pozostawił bez rozpoznania (pkt 1), kosztami obciążył Krajową Izbę Radców Prawnych w Warszawie (pkt 2) (k. 470-475, t. III B). Zażalenie na postanowienie wniósł w dniu 2 grudnia 2021 r. radca prawny S. N., skarżąc je w całości (k.490-502, t. III B).

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych [...] postanowieniem z dnia 1 marca 2022 r., sygn. akt [...], „zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że utrzymał w mocy postanowienie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych [...] z dnia 7 maja 2021 r. wydane w sprawie o sygn. akt [...] (pkt 1)”, kosztami postępowania obciążył Krajową Izbę Radców Prawnych w Warszawie (pkt 2) (k. 551-559, t. III B.)

Kasację „od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego w Warszawie z 1 marca 2022 r. doręzonego 12 kwietnia 2022 r. oraz orzeczenia Sądu Dyscyplinarnego [...] z 6 czerwca 2020 r.” wniósł w dniu 11 maja 2022 r. radca prawny S. N. (k. 569-588, t. III B).

Przewodniczący Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie zarządzenie z dnia 23 maja 2022 r., sygn. akt [...], odmówił przyjęcia kasacji (k. 589-590, t. III B), wskazując w uzasadnieniu tego zarządzenia, że kasacja przysługuje od orzeczeń Wyższego Sądu Dyscyplinarnego wydanych w

trybie odwoławczym, podczas gdy w niniejszej sprawie została wniesiona od postanowienia wydanego w sprawie wypadkowej.

Zażalenie na zarządzenie wniósł w dniu 12 lipca 2022 r. radca prawny S. N., skarżąc je w całości. Zaskarżonemu zarządzeniu zarzucił:

1. naruszenie art. 440 k.p.k. przez jego błędną wykładnię i brak zastosowania przy ocenie stanu prawnego sprawy
2. naruszenie art. 79 k.p.k. § 2 k.p.k., gdyż obwiniony musi mieć obrońcę również wtedy gdy sąd uzna to za niezbędne ze względu na okoliczności utrudniające obronę. Sąd powinien wyznaczyć obrońcę, w sytuacji gdy obwiniony nie tylko miał utrudnioną obronę ale był jej całkowicie pozbawiony, tzn. nie miał możliwości obrony, gdyż sąd dyscyplinarny albo wskutek rażącej pomyłki lub celowo z cynizmu wysyłał zarówno wezwanie na rozprawę, uzasadnienie orzeczenia na ul. [...] - adres byłej żony, zamiast na adres Kancelarii radcy prawnego "V.", ul. [...], [...] G. (adres kancelarii od 2004 r., potwierdzony postanowieniem dziekana OIRP z 2004 r.). Natomiast nowe dowody, zeznania świadków w protokole wydziału spraw obywatelskich i decyzja Prezydenta miasta G. potwierdzają, że obwiniony od 2011 lub 2012 roku nie mieszka w mieszkaniu przy ul. [...], nie przebywa w nim, nie ma tam swoich rzeczy i nie odbiera korespondencji, więc „albo całe postępowanie Urzędu Miejskiego i Prezydenta Miasta jest kłamstwem albo ustalenia OIRP oraz Wyższego Sądu Dyscyplinarnego w Warszawie są nieprawdziwe, sprzeczne z prawdą, logiką, doświadczeniem życiowym i są oparte na błędach lub kłamstwach”, a nadto, całkowicie podważają twierdzenia sądów dyscyplinarnych co do możliwości odbioru wezwań,
3. naruszenie art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k., gdyż obwiniony wskutek niezawinionej nieobecności, co potwierdzają najnowsze dowody, nie miał możliwości obrony i nie mógł się merytorycznie wypowiedzieć na żadnej z kolejnych rozpraw

Na podstawie powyższych zarzutów wniósł o zmianę zaskarżonego zarządzenia, przyjęcie kasacji i rozpoznanie jej na rozprawie, ewentualnie jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania (k. 593-605, t. III B).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest zasadne.

Zgodnie z treścią art. 62² ust. 1 ustawy z 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2022, poz. 1166) – dalej: u.rp od orzeczenia wydanego przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny w drugiej instancji przysługuje stronom, Ministrowi Sprawiedliwości, Rzecznikowi Praw Obywatelskich oraz Prezesowi Krajowej Rady Radców Prawnych kasacja do Sądu Najwyższego, przy czym z mocy art. 62³ u.rp może być ona wniesiona z powodu rażącego naruszenia prawa, jak również rażącej niewspółmierności kary dyscyplinarnej. Należy jednocześnie podkreślić, że według art. 519 k.p.k. – stosowanego odpowiednio w oparciu o art. 74¹ pkt 1 u.rp – kasacja może być wniesiona od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie oraz od prawomocnego postanowienia sądu odwoławczego o umorzeniu postępowania i zastosowaniu środka zabezpieczającego określonego w art. 93a k.k. Zasada odpowiedniego stosowania przepisów o postępowaniu karnym w postępowaniu dyscyplinarnym radców prawnych, a także treść powołanych wyżej przepisów art. 62² i 62³ u.rp prowadzi do wniosku, że kasacja w postępowaniu dyscyplinarnym radców prawnych może być wniesiona jedynie od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego rozstrzygającego o odpowiedzialności dyscyplinarnej radcy prawnego, a więc od orzeczenia rozstrzygającego o przedmiocie tego postępowania, nie zaś kwestii wypadkowych, jakie mogą również być przedmiotem rozstrzygnięcia przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny.

Uwzględniając powyższe nie ulega wątpliwości, że trafnie Przewodniczący Wyższego Sądu Dyscyplinarnego w zaskarżonym zarządzeniu wskazał, że kasacja wniesiona w niniejszej sprawie jest niedopuszczalna z mocy ustawy, zaś obwiniony został prawidłowo poinformowany o tym, że od postanowienia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego KIRP z 1 marca 2022 r. nie przysługuje środek odwoławczy. Należy wskazać, że w aktualnym stanie procesowym jedyne orzeczenie zapadłe w głównym nurcie procesu to orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych [...] z dnia 16 czerwca 2020 r., sygn. akt [...]. Orzeczenie to nie zostało przez radcę prawnego S. N. skutecznie zaskarżone odwołaniem, zatem nie mogło być przedmiotem kasacji (por. m.in. postanowienie SN z 18.05.2022 r., III KZ 24/22; postanowienie SN z 23.08.2018 r., V KZ 31/18).

Postępowanie w przedmiocie przywrócenia terminu, a w istocie tej kwestii dotyczą postanowienia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego z 19 października 2021 r. i z 1 marca 2022 r., nie podlega kontroli Sądu Najwyższego w trybie kasacyjnym.

Ubocznie należy natomiast odnotować, że podniesione przez radcę prawnego S. N. zarzuty zawarte w zażaleniu na zarządzenie Przewodniczącego Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie są w rzeczywistości skierowane do postępowania dotyczącego jego odpowiedzialności dyscyplinarnej. Nie zawierają natomiast żadnej argumentacji, która mogłaby podważyć podstawę zaskarżonego zarządzenia, a więc tezę, że w aktualnym stanie procesowym w niniejszej sprawie kasacja jest środkiem niedopuszczalnym.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak wyżej.

[M. T.]

(r.g.)